

Załącznik do Uchwały V/31/11
Rady Miejskiej Sępólno Krajeńskie
z dnia 25 lutego 2011 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WAŁDOWO

SPIS TREŚCI

I. CEL OPRACOWANIA	3
II. METODA OPRACOWANIA PLANU ODNOWY I ZASADY WDROŻENIA GO DO REALIZACJI.....	3
III. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.....	4
3.1. Lokalizacja, przynależność administracyjna	4
3.2. Ludność	6
3.3. Historia.....	6
3.4. Określenie współczesnej struktury przestrzennej miejscowości	8
IV. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI.....	9
4.1. Warunki przyrodnicze.....	9
4.2. Społeczność i infrastruktura społeczno-gospodarcza	9
4.3. Zabytki	13
V. ANALIZA SWOT	17
VI. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH	19
VII. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH	24
VIII. WDROŻENIE I MONITOROWANIE PLANU.....	24
IX. PODSUMOWANIE	25
SPIS MAP.....	26
SPIS TABEL	26
SPIS FOTOGRAFII.....	26

I. CEL OPRACOWANIA

Plan Odnowy Miejscowości Wałdowo jest dokumentem, określającym strategię działań w sferze społeczno - gospodarczej na lata 2009 - 2016.

Celem planu jest przedstawienie koncepcji podtrzymania i odtworzenia miejscowości Wałdowo wraz z uzasadnieniem kierunków rozwoju i realizacji Planu Odnowy.

Podstawą opracowania Planu Odnowy jest Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2007 - 2013 i Strategia Rozwoju Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2004 - 2013 przyjęta uchwałą Rady Miejskiej Sępólna Krajeńskiego XXXIII/341/2001 z dnia 20 czerwca 2001 r.

II. METODA OPRACOWANIA PLANU ODNOWY I ZASADY WDROŻENIA GO DO REALIZACJI

Plan Odnowy Miejscowości Wałdowo jest efektem uspołecznionego procesu redakcyjnego, obejmującego analizę problemów i uwarunkowań występujących w procesie rozwoju wsi Wałdowo. Proces powstawania Planu Odnowy Miejscowości Wałdowo miał charakter zdecentralizowany, lokalny, został przygotowany z inicjatywy mieszkańców pod przewodnictwem Rady Sołeckiej miejscowości Wałdowo.

Zasadnicze założenia Planu były przedmiotem konsultacji ze społecznością lokalną. Na tej podstawie, bazując także na podstawie własnych doświadczeń, członkowie Rady Sołeckiej określili działania niezbędne do osiągnięcia celów Planu Odnowy.

W Planie poruszono zagadnienia ze wszystkich obszarów aktywności: społecznej, kulturalnej, gospodarczej wskazując ich lokalny charakter oraz powiązania z rozwojem całej Gminy Sępólno Krajeńskie.

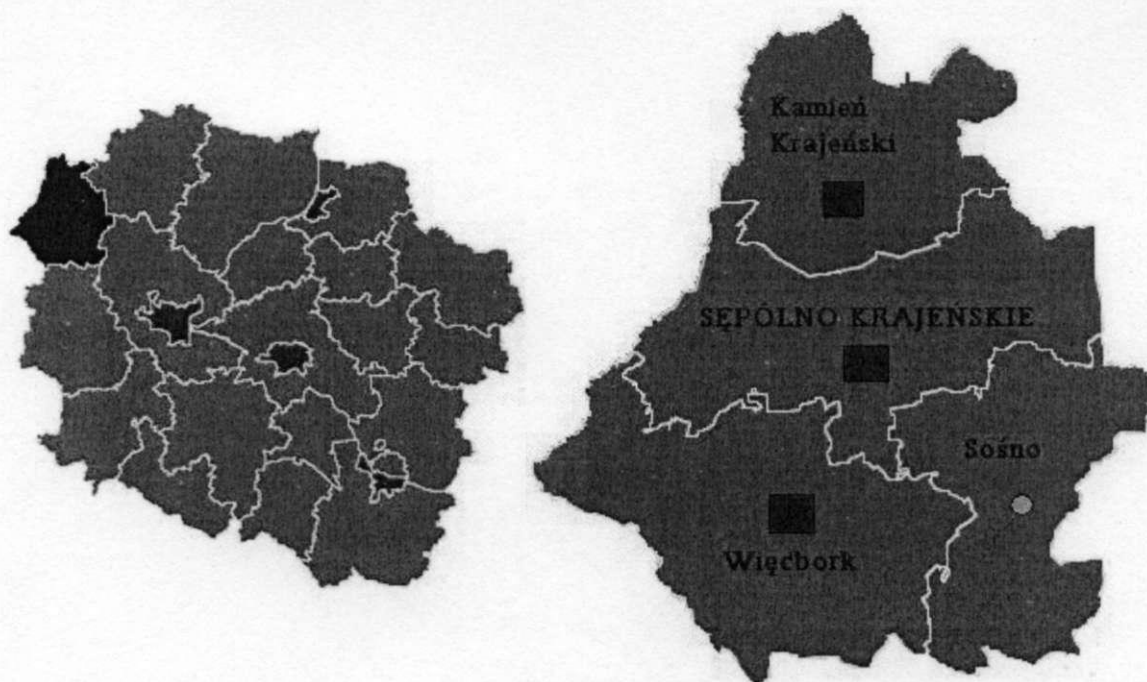
Plan Odnowy ma charakter „planu małych kroków”, w kierunku wyznaczonych w nim celów. Wszelkie działania ukierunkowane na wyznaczone cele podejmowane będą przez mieszkańców miejscowości Wałdowo przy organizacyjnym i finansowym wsparciu gminy Sępólno Krajeńskie tak, aby doprowadzić do trwałej poprawy miejscowych warunków życia społeczności lokalnej.

Niniejszy plan jest planem otwartym, stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i zmieniających się uwarunkowań ekonomicznych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania istotne dla odnowy miejscowości Wałdowo, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od potrzeb społecznych oraz dostępu do źródeł finansowania.

III. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

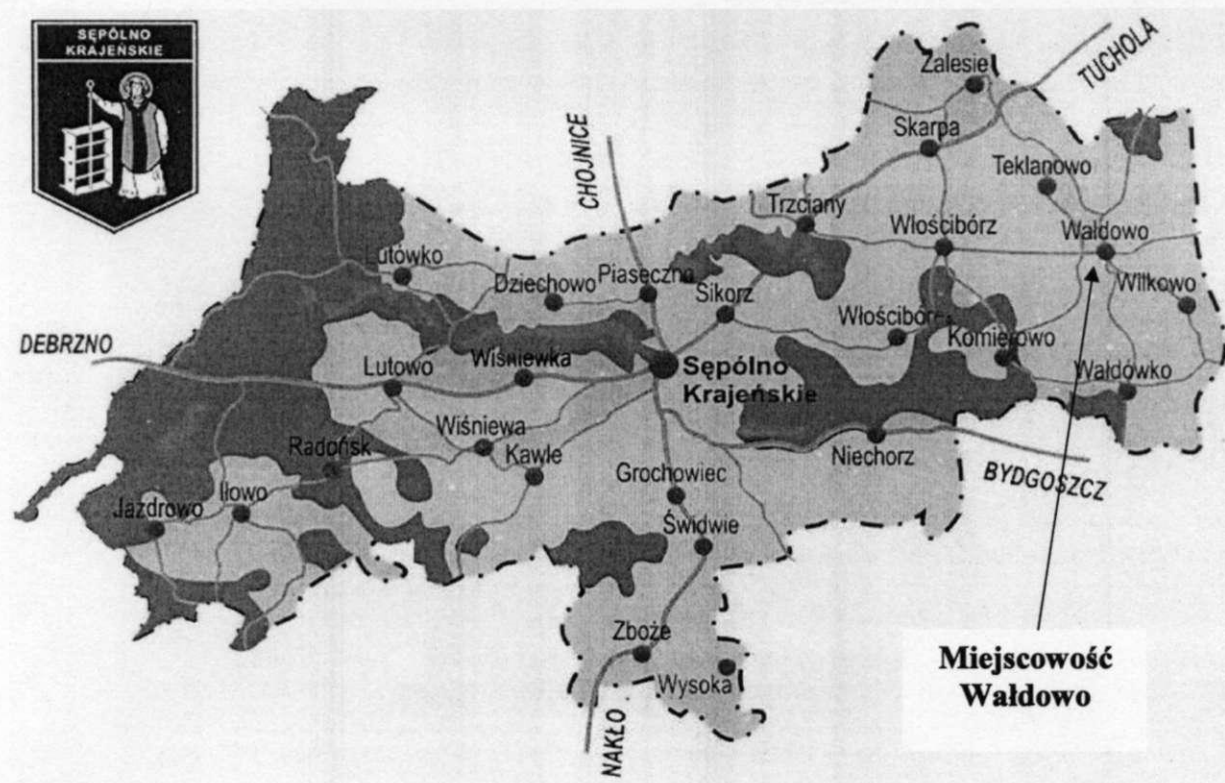
3.1. Lokalizacja, przynależność administracyjna

Pod względem administracyjnym miejscowość Wałdowo jest sołectwem Gminy Sępólno Krajeńskie. Gmina Sępólno Krajeńskie licząca 16 250 mieszkańców położona jest w powiecie sępoleńskim, w północno-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Całym swoim obszarem 22 918 ha należy do Pojezierza Krajeńskiego. Pod względem fizyczno-geograficznym, gmina położona jest w obszarze mezoregionu Pojezierza Krajeńskiego, wchodzącego w skład makroregionu Pojezierzy Południowopomorskich.

Mapka 1: Położenie Gminy Sępólno Krajeńskie

Miejscowość Wałdowo leży we wschodniej części Gminy Sępólno Krajeńskie, przy drodze powiatowej Sępólno - Gostycyn w odległości 14 km od Sępólna Krajeńskiego. Wałdowo leży na południowy zachód od Tucholi, w odległości około 20 km. Jest miejscowością stanowiącą siedzibę sołectwa. Wieś położona jest na obszarze Krajeńskiego Parku Krajobrazowego i zaliczana jest do najstarszych miejscowości na obszarze historycznej Krajny.

Mapka 2: Położenie miejscowości Wałdowo

3.2. Ludność

Pod względem liczby mieszkańców Wałdowo jest jedną z największych, miejscowości na terenie gminy. Według tego wskaźnika miejscowość Wałdowo plasuje się na trzecim miejscu po miejscowości Piaseczno i Zalesie. Na dzień 31 grudnia 2009 roku liczba mieszkańców miejscowości Wałdowo wynosiła 589 osób.

Wałdowo jest wsią typowo rolniczą, gdzie przeważają średnie rodzinne gospodarstwa rolne w większości nastawione na produkcję mieszaną roślinną i zwierzęcą, produkującą na zaspokojenie potrzeb własnych i lokalnego rynku. Większość mieszkańców wsi to rolnicy. Pozostali mieszkańcy reprezentują różne grupy zawodowe.

3.3. Historia

Pierwsza osada na terenach dzisiejszej wsi Wałdowo powstała prawdopodobnie około roku 1289, a jej pierwszymi właścicielami byli Wałdowscy, którzy przybyli ze Słupska. Ród Wałdowskich jak i pierwsza nazwa wsi Waldow pochodziła prawdopodobnie od margrabi Czarnkowskiego Fala lub Wala.

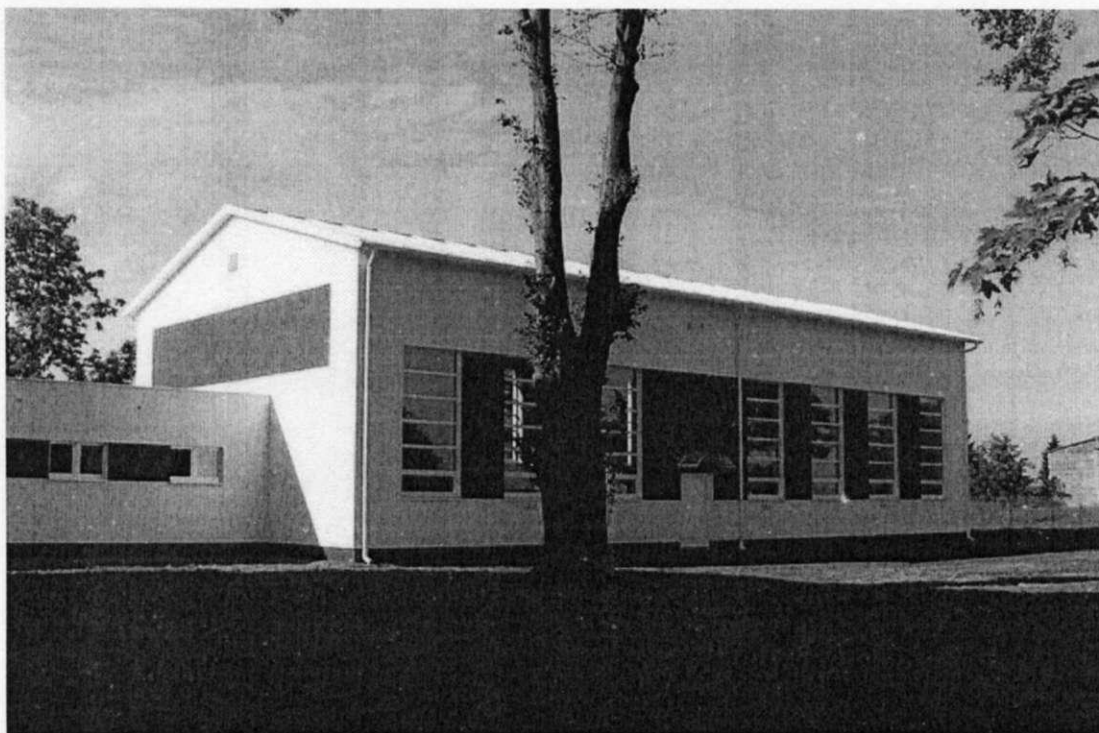
W dokumentach po raz pierwszy nazwa wsi Waldow pojawia się w 1311r. W 1388 roku wieś występuje pod nazwą Wałdowo, a 1393 r. Wałdowia lub Wałdowo.

W XVI wieku obszary uprawne na terenie majątku zmniejszyły się z 38 łanów w 1511 roku do 26 łanów w 1565 roku. W latach 1578-91 odnotowano dalszy spadek gruntów uprawnych do 21 łanów

W latach 1653-1695 majątek należał w połowie do Adama i Stanisława Wałdowskich, a w połowie do Andrzeja Kiełpińskiego, który był sędzią ziemskim w Człuchowie. W wiekach XVI-XVII właścicielami Wałdowa byli potomkowie Wałdowskich. W 1767 roku Wałdowo przeszło w ręce Melchiora Kaliksteina-Stolińskiego. Od 1772 właścicielem majątku był podkomorzy Stanisław Grabowski, a od 1791 roku – Feliks Żabiński. Na początku XIX wieku wieś należała do Kaliksteina Ostrowskiego, którego spadkobiercy doprowadzili majątek do ruiny i w wyniku licytacji nowym właścicielem Wałdowa w 1827 roku został Alojzy Prądzyński. Po jeszcze kilkakrotnej zmianie właściciela, w końcu w roku 1893 Wałdowo zostaje wykupione przez Komisję Kolonizacyjną, dla celów osiedleńczych.

Po II wojnie, w nowych realiach społeczno - politycznych oraz z licznymi zniszczeniami sięgającymi 25 %, rozpoczął się nowy etap w życiu wsi Wałdowo. Mimo wielu zniszczeń życie mieszkańców Wałdowa w szybkim tempie wracało do normalności. Działo się tak za sprawą ofiarności i aktywności samych mieszkańców. Wiosną 1945 roku uporządkowano szkołę, a już w kwietniu tego roku rozpoczęto naukę. W krótkim czasie wieś stała się jedną z piękniejszych i najlepiej gospodarujących w okolicy. Przyczynili się do tego w większości sami mieszkańcy, którzy chętnie i wytrwale budowali nowe obiekty użyteczności

publicznej. Tak powstał w 1967 roku nowy Ośrodek Zdrowia i Wiejski Dom Kultury, Biblioteka wiejska i Apteka. W roku 1988 oddano do użytku nowy pawilon handlowy.

Fot. 1 Budynek szkoły w Wałdowie

We wsi założono wodociągi i przeprowadzono telefonizację, dzięki której większość mieszkańców wsi posiada w domu telefon z dostępem do Internetu. W latach 2004 - 2005 wyremontowano Zespół Szkół i oddano do użytku nową salę gimnastyczną przy tejże szkole.

3.4. Określenie współczesnej struktury przestrzennej miejscowości

Wałdowo należy do ładniejszych wsi w gminie. Wizytówką wsi jest centralnie położony zabytkowy kościół oraz skwerek przy kościele i domu kultury. Pięknie prezentuje się również miejscowa szkoła i jej otoczenie - plac zabaw i boisko. Większość mieszkańców dba o swoje obejścia.

Miejscowość Wałdowo charakteryzuje zwarta zabudowa o charakterze mieszkaniowym i usługowym. Zabudowa mieszkaniowa Wałdowa to przede

wszystkim zabudowa jednorodzinna. Wieś swym charakterem przypomina małe miasteczko. Sołectwo charakteryzuje się rozwiniętą gospodarką rolniczą i poza rolniczą.

IV. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

4.1. Warunki przyrodnicze

Z uwagi na to, że wieś leży na terenie Krajeńskiego Parku Krajobrazowego przestrzenie naturalne charakteryzują się dużą różnorodnością form morfologicznych, takich jak: wzniesienia, skarpy, rynny, zagłębienia bezodpływowe. Znaczna jest także lesistość terenu (około 29%), natomiast zdecydowana większość terenu użytkowana jest rolniczo. Lasy wstępujące na terenie wokół wsi Wałdowo to głównie lasy mieszane z dominacją grądów z udziałem dębów, grabów i buka. Wzniesienia porastają lasy bukowe oraz dębowo - grabowe z jaworem, lipą, klonem, stanowiące typowe dla tego obszaru zespoły zwany buczyną pomorską. W obniżeniach i dolinach rzecznych występują głównie łąki jesionowo - wiązowe.

4.2. Społeczność i infrastruktura społeczno-gospodarcza

Obecnie w Wałdowie funkcjonują 2 sklepy spożywcze, 1 wielobranżowy i 1 odzieżowy. Znajduje się tu Zespół Szkół (Szkoła Podstawowa i gimnazjum). We wsi funkcjonuje Wiejski Dom Kultury, Ośrodek Zdrowia, Punkt Apteczny, Spółdzielnia Rolników Indywidualnych „ROLNIK”, 3 zakłady rzemieślnicze (2 - blacharstwo samochodowe i 1 – stolarski). Punkt Pocztowy oraz Stacja Paliw.

Wiejski Ośrodek Kultury w Wałdowie powstał w 1968 r. 40-lecie swojej działalności będzie obchodził 26 maja 2008 r. Może pochwalić się wieloma nagrodami i wyróżnieniami, zdobytymi przez dzieci rozwijające w ośrodku swoje zainteresowania i uzdolnienia. Do najważniejszych osiągnięć można

zaliczyć: GRAND PRIX na I Międzynarodowym Festiwalu Piosenki i Tańca w Koninie, GRAND PRIX na IV Międzywojewódzkim Festiwalu Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej w Janikowie, I-sze miejsce na Wojewódzkim Festiwalu Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej w Bydgoszczy. Formy działalności WOK w Wałdowie są zróżnicowane i uwzględniają potrzeby środowiska, w którym istnieje.

Fot. 2 Wiejski Ośrodek Kultury w Wałdowie.

Fot. 3 Wnętrze Wiejskiego Ośrodka Kultury w Wałdowie

Szkoła w Wałdowie była już czynna w 1653 roku. Do 1902 roku dzieci uczęszczały do tzw. „starej szkoły”, która była szkołą dwuklasową. Od 1902 roku istniała w „nowym” Wałdowie szkoła jednoklasowa, która została zbudowana w 1898 roku. „Stara szkoła” została urzędowo zamknięta w 1928 roku, ponieważ budynek groził zawaleniem. W latach 1935-1936 liczba dzieci wzrastała i należało pomyśleć o dobudowaniu kolejnej izby. Kierownikiem wówczas był Tadeusz Małolepszy i to on rozpoczął starania o poprawę warunków nauki. W sierpniu 1939 roku nowy gmach szkolny posiadał nowe mury i dach. Na wiosnę w 1940 roku budynek miał być wykończony. Niestety, na skutek działań wojennych, prace musiały zostać przerwane. Budynek szkoły został wykończony i oddany do użytku dopiero we wrześniu 1944 roku. Po zakończeniu działań wojennych w styczniu 1945 roku, szkołę uporządkowano i naukę rozpoczęto 1 kwietnia. Z dniem 17 listopada 1947 roku, kierownictwo w szkole objął Józef Paczkowski, którego

w marcu 1948 roku zastąpił Grzegorz Lutowski. 1 września 1948 roku władze powierzyły kierownictwo szkoły Gustawowi Grabowskiemu, który swoją funkcję sprawował do 30 września 1950 roku.

W listopadzie 1951 roku z inicjatywy kierownika szkoły – Grzegorza Lutowskiego zbudowano w pobliżu szkoły boisko gminne o powierzchni 2 ha. Przez wiele lat z boiska korzystała młodzież szkolna oraz członkowie działającego we wsi LZS.

W grudniu 1959 roku w szkole założono prąd elektryczny i odnowiono sale lekcyjne i z tego powodu znacznie poprawiły się warunki nauki. W 1965 roku zdecydowano dostosować budynek szkolny do wprowadzenia w życie reformy szkolnej, a w sierpniu rozpoczęto dobudowę II piętra. Szkoła uzyskała dwie dodatkowe sale lekcyjne, jednak w dalszym ciągu odczuwany był brak sali gimnastycznej.

Rok 1976 przyniósł kolejne korzystne zmiany dla wałdowskiej placówki oświatowej. W czasie wakacji rozpoczęto remont kapitalny szkoły – dokonano modernizacji ogrzewania, do budynku głównego dobudowano toalety i została doprowadzona woda bieżąca. Warunki sanitarno-higieniczne uległy znacznej poprawie. Uczniom zapewniono dobre warunki rozwijania swoich uzdolnień w ramach szkolnych kółek zainteresowań. Uczniowie, licznie brali udział w różnorodnych konkursach, przeglądach, zawodach, zdobywając nagrody i wyróżnienia.

W 1966 roku została zmodernizowana kotłownia szkolna. Dotychczas szkoła była ogrzewana węglem – obecnie nowe kotły centralnego ogrzewania wykorzystują olej opałowy.

Kolejna reforma oświatowa, która weszła do szkół z początkiem roku szkolnego 1999/2000, przyniosła ze sobą szereg zmian. Dzięki determinacji rodziców i miejscowych radnych udało się przekonać Radę Miejską do utworzenia Gimnazjum w Wałdowie. Od tej pory placówka przyjęła nazwę Zespół Szkół i składała się z oddziału przedszkolnego, szkoły podstawowej i gimnazjum.

Rok szkolny 2001/02 rozpoczął się wielkimi zmianami. Zespół Szkół podzielono teraz na dwie szkoły: Szkołę Podstawową i Gimnazjum. Przy szkole rozpoczęło działalność Stowarzyszenie „Razem w Przyszłość”, skupiające nauczycieli i rodziców. Realizacja coraz większej ilości projektów, pozwoliła na pozyskanie środków pieniężnych na zajęcia pozalekcyjne.

W 2002 roku dyrektorem Gimnazjum została Halina Kozłowska. W tym czasie dyrektorki szkół czyniły starania, by pozyskać środki finansowe na budowę sali gimnastycznej. Wiosną ruszyła budowa, wykopano fundamenty i zalano łąwy fundamentowe. Pieniądze obiecał również Urząd Marszałkowski w Toruniu i społeczność szkolna żyła nadzieją, iż wkrótce spełnią się marzenia.

Od 1 września 2003 roku Szkoła Podstawowa i Gimnazjum zostały połączone w Zespół Szkół, a dyrektorem została wieloletnia nauczycielka tej szkoły Halina Kozłowska, wyłoniona w drodze konkursu.

Szkoła otrzymała 283 820 złotych na remont kapitalny budynku. Nastąpiła kompleksowa wymiana okien, docieplenie ścian budynku głównego i dachu, wymiana instalacji elektrycznej i oświetlenia, remont kapitalny łazienek. W listopadzie wznowiono budowę sali gimnastycznej, która miała zostać oddana do użytku z początkiem nowego roku szkolnego. Sala gimnastyczna została oddana do użytku w 2005 roku. W 2008 roku Zespołowi Szkół w Wałdowie nadano imię Królowej Jadwigi.

4.3. Zabytki

Głównym zabytkiem miejscowości Wałdowo jest kościół parafialny pod wezwaniem Św. Mateusza. Obecny kościół zbudowany został w 1621 roku z inicjatywy i fundacji Anny Wałdowskiej z Zakrzewskich. Wykonany jest z cegły klasztornej. Portal nad wejściem głównym wykonany jest z piaskowca, a pochodzi z roku 1663. Konsekracji kościoła dokonał w 1672 r. arcybiskup gnieźnieński Andrzej Olszewski. Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w

Bydgoszczy Nr KOK 5/36 z dnia 1 lipca 1936 r. kościół w Wałdowie został wpisany do rejestru zabytków.

W czasie kampanii wrześniowej i w okresie okupacji hitlerowskiej kościół nie poniósł wielkich strat. Jedynie skonfiskowano wszystkie dzwony, które jednak zachowały się w nienaruszonym stanie i po wojnie wróciły na swoje miejsce. Najwięcej zniszczeń w kościele i jego otoczeniu przyniosła kampania zimowa wojsk radzieckich w styczniu i lutym 1945 roku. Do dnia dzisiejszego kościół nie był przebudowywany, dokonano tylko drobnych zmian i renowacji. W 2000 roku we wnętrzach kościoła przeprowadzono remont o szerokim zakresie prac: wyremontowano podłogę, odnowiono ławki i konfesjonały.

Kościół p.w. św. Mateusza w Wałdowie jest budowlą o cechach stylowo gotycko-renesansowych.

Fot. 4 Kościół p.w. Św. Mateusza w Wałdowie

Wokół kościoła cmentarz parafialny, na którym rosną stare lipy i kasztany. Cmentarz wraz z kościołem otoczony jest murem z kamienia i cegły. Nie można podać, kiedy dokładnie powstał. Najstarsza część tego cmentarza o powierzchni 0,255 ha pochodzi najprawdopodobniej z początków XX wieku. Nowsza część cmentarza o powierzchni 0,5 ha pochodzi z roku 1958.

Fot. 5. Cmentarz przy kościele p.w. Św. Mateusza

Poniżej w formie tabelarycznej zaprezentowano zasoby, posiadane przez miejscowość Wałdowo. Do każdej z kategorii zasobów przypisano wagę znaczenia dla miejscowości Wałdowo.